

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 26PPOm/1/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8724010652
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2024:8724010652.2

Uznesenie

Okresný súd Poprad v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. B., nar. XX. XX. XXXX a C. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D. E., F. G. XX/XX, obe toho času CDR Spišská Nová Ves, zast. opatrovníkom: Úrad práce, soc. vecí a rodiny Kežmarok, deti rodičov - matky: D. H., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D. E., F. G. XX/XX, a otca: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D. E., F. G. XX/XX, o návrhu navrhovateľky I. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D. E., F. G. XX/XX, o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

- Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka podala na tunajšom súde 20. 05. 2024 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 365 Civilného mimosporového poriadku.

2. Navrhovateľka podaný návrh odôvodnila tým, že hlavným dôvodom zverenia mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti je, že otec aj matka majú príkaz na nástup do výkonu trestu a nedokážu naďalej v zmysle zákona o rodine zabezpečiť adekvátnu starostlivosť o svoje maloleté deti. Keďže matka odporcu (babka maloletých detí) je staršia a má viac ako 80 rokov a nikto z bratov a sestier odporcu nemá záujem o výchovu a starostlivosť týchto detí a rodičia zo strany odporkyne sú nebohí a nikto z jej bratov a sestier taktiež nemá záujem o výchovu a starostlivosť o deti uviedla, že má záujem o zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti ako navrhovateľka – neter odporcu. V návrhu zároveň uviedla, že je vydatá, žije vzorným usporiadaným manželským životom s manželom A. B., nar. XX. XX. XXXX a majú veľmi dobré bytové i sociálne podmienky, vyhovujúce zabezpečeniu adekvátnej starostlivosti. Na základe uvedených skutočností si myslí, že je v záujme mal. detí, aby vyrastali so svojimi príbuznými, a preto sa takto dobrovoľne rozhodla. Ak by súd návrh zamietol deti by museli byť umiestnené v sociálnom ústave, čo by mohlo značne narušiť ich vývin a psychiku. Vzhľadom k tomu navrhovateľka žiada, aby súd neodkladným opatrením zveril mal. deti do náhradnej osobnej starostlivosti príbuznej I. B., nar. XX. XX. XXXX.

3. Navrhovateľka k návrhu priložila rodné listy mal. detí.

4. Podľa § 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej CMP), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej účastník) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej CSP), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 527 nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 525, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

8. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

9. Podľa § 365 ods. 1 CMP, ak sa ocitne maloletý bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bol maloletý dočasne, najdlhšie na šesť mesiacov, zverený do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí. Obmedzenie času trvania neodkladného opatrenia neplatí, ak do šiestich mesiacov od nariadenia neodkladného opatrenia je začaté konanie vo veci samej, ak bolo do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zverené maloleté dieťa bez sprievodu alebo ak nebolo možné v lehote šiestich mesiacov zlúčiť maloletého cudzinca s jeho rodinou.

10. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

11. Podľa § 367 ods. 3 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

12. Podľa § 367 ods. 4 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

13. V zmysle § 44 Zákona o rodine, v prípade, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, rozhodne súd o náhradnej starostlivosti. Jednou z foriem náhradnej starostlivosti je náhradná osobná starostlivosť.

14. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

15. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

16. Ustanovenia tretej časti Civilného sporového poriadku predstavuje novú právnu úpravu neodkladných opatrení zabezpečovacích opatrení a iných opatrení súdu. Právna úprava pôvodne označovaného predbežného opatrenia vychádza zo súčasnej právnej úpravy, no podľa novej právnej úpravy je v odôvodnených prípadoch prípustná zhoda petitu návrhu na vydanie neodkladného opatrenia a žaloby vo veci samej. Uvedeným sa zmenila doterajšia koncepcia právnej úpravy predbežných opatrení podľa Občianskeho súdneho poriadku. Nová právna úprava upúšťa od doterajšej koncepcie predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení navrhovaných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej.

17. V zmysle citovaných zákonných ustanovení (CSP) sa na nariadenie neodkladného opatrenia alternatívne vyžaduje splnenie dvoch predpokladov; prvým z nich je potreba bezodkladnosti úpravy pomerov alebo obava, že exekúcia bude ohrozená. Charakteristickým znakom neodkladného opatrenia je jeho (dočasný) charakter, t. j. upravujú sa ním pomery, alebo zabezpečuje, že exekúcia nebude ohrozená do doby, než súd vydá vo veci samej konečné rozhodnutie. Podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej (aj keď len dočasnej) úpravy právnych pomerov by bolo právo dotknutého subjektu ohrozené. Je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ako aj osvedčenie, že je tu nebezpečenstvo ohrozenia exekúcie (znemožnenie budúceho výkonu rozhodnutia).

18. Pri nariaďovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný predbežný charakter. Z tohto dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky skutočnosti, ktoré má mať zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej, ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť žaloby návrhu na toto dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia (uznesenie NS SR sp. zn. 2Mcd0 3/2010).

19. V každej veci týkajúcej sa maloletého dieťaťa dominuje záujem dieťaťa. Dosiahnutie účinnej ochrany záujmov maloletého dieťaťa je zabezpečené aj inštitútom neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa nariadi súd vtedy, ak má osvedčené, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Úpravou neodkladných opatrení je umožnené urýchlené a pružné riešenie takých situácií, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých detí pôjde v zásade o zásah do takého stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy. Dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí byť zrejماً z jeho samotného obsahu resp. aj z listinných dôkazov k nemu pripojených.

20. Súd zistil, že obaja rodičia maloletých detí boli trestným rozkazom Okresného súdu Poprad č. k. 8T/95/2023 - 178 zo dňa 27. 11. 2023 uznaní vinnými za prečin ohrozovania mravnej výchovy podľa § 221 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona a bol im uložený trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov nepodmienečne, a to obom. U obvineného A. B. trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť 12. 12. 2023 a u obvinenej D. H. nadobudol trestný rozkaz právoplatnosť 09. 01. 2024. Výzvou na nastúpenie na výkon trestu odňatia slobody z 24. 01. 2024 boli obaja odsúdení vyzvaní, aby najneskôr do 19. 02. 2024 nastúpili na výkon trestu odňatia slobody. Nakoľko na túto výzvu nereagovali a výkon trestu nenastúpili, boli výzvou na nastúpenie výkonu trestu z 26. 03. 2024 opakovane vyzvaní na nástup na výkon trestu, a to najneskôr do 7 dní odo dňa doručenia tejto výzvy. Doposiaľ však na nariadený výkon trestu nenastúpili a matka požiadala o odklad výkonu trestu odňatia slobody. Zároveň súd lustráciou zistil, že ani jeden z rodičov sa v súčasnej dobe vo výkone trestu v príslušnom zariadení nenachádza.

21. Ďalej súd zistil, že uznesením tunajšieho súdu č. k. 26P/51/2024 - 19 z 02. 05. 2024 boli obe maloleté deti odňaté zo starostlivosti svojich rodičov a dočasne bolo nariadené ich umiestnenie v CDR Spišská Nová Ves. Navrhovateľom bol ÚPSVaR KK, ktorému súčasne bola uložená povinnosť podať v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia na tunajší súd návrh vo veci samej. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Uznesenie v súčasnej dobe nie je právoplatné, nakoľko sa doručuje všetkým účastníkom konania.

22. Na základe tohto uznesenia sú obe maloleté deti v súčasnej dobe už umiestnené v CDR Spišská Nová Ves, o čom svedčí úradný záznam zo dňa 21. 05. 2024.

23. V danom prípade súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vzhľadom na vyššie uvedené v celom rozsahu zamietol, nakoľko je nedôvodný, a to jednak z dôvodu, že nie sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 365 CMP a taktiež z dôvodu, že obe maloleté deti boli uznesením tunajšieho súdu dočasne odovzdané do starostlivosti CVDR Spišská Nová Ves. Pokiaľ ide od nedôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 365 CMP, súd ani v prípade, že by doposiaľ maloleté deti neboli umiestnené v CDR, nemal za preukázané, že by život, zdravie a priaznivý vývoj maloletých detí A. a C. B. boli toho času vážne ohrozené, ako to ustanovuje § 365 ods. 1 CMP, nakoľko rodičia aj čase podania predmetného návrhu sa zatiaľ nachádzajú na adrese trvalého

bydliska, nakoľko uložený trest nevykonávajú a teda zatiaľ oni zabezpečujú starostlivosť o svoje dve maloleté deti. Z tvrdení navrhovateľky vyplýva, že rodičia maloletých detí majú príkaz na nástup do výkonu trestu, na tento mali podľa návrhu zo dňa 02. 05. 2024 nastúpiť 03. 05. 2024, čo však neurobili, nástup neustále oddiaľujú. Samotný príkaz na nástup výkonu trestu odňatia slobody, bez jeho skutočnej realizácie, neznamená bez ďalšieho neschopnosť zabezpečiť adekvátnu starostlivosť o maloleté deti, a táto skutočnosť teda automaticky nie je dôvodom na podanie neodkladného opatrenia podľa § 365 ods. 1 CMP, najmä za situácie, ak obaja rodičia si súdom uloženú povinnosť nastúpiť na výkon trestu doposiaľ nesplnili a trest nevykonávajú. Z odpovedí na lustrácie v registri ZVJS mal súd za preukázané, že matka a otec mal. detí sa toho času nenachádzajú v evidencii Zboru väzenskej a justičnej stráže, trest doposiaľ nevykonávajú, a teda sú schopní vykonávať starostlivosť o mal. deti a u maloletých detí nie je vážne ohrozený ich život, zdravie a priaznivý vývoj. Ďalším dôvodom na zamietnutie tohto návrhu bolo už rozhodnutie o dočasnom nariadení odovzdania maloletých detí do CDR Spišská Nová Ves, kde už obe maloleté deti sú umiestnené. Teda aj situácia, ktorá v blízkej dobe hrozí, a to nástup na výkon trestu, je v súčasnej dobe už poriešená a maloletým v žiadnom prípade nehrozí, že ostanú bez akejkoľvek starostlivosti a bude vážne ohrozený ich zdravý vývoj a vývin. Z dôvodu blížiaceho sa nástupu na výkon trestu oboch rodičov, bol dňa 02. 05. 2024 podaný návrh na odňatie maloletých detí ich rodičom a nariadenie ich odovzdania do CDR. Návrh podával ÚPSVaR KK, a o tomto návrhu už bolo rozhodnuté uznesením zo dňa 02. 05. 2024, č. k. 26P/51/20204 - 19. Teda návrh navrhovateľky nie je možné posudzovať ani podľa § 367 CMP, keďže o takomto návrhu už bolo rozhodnuté. Tvrdenia navrhovateľky uvedené v návrhu, že umiestnenie maloletých v zariadení môže narušiť ich vývin a vývoj, súd považuje za účelové a irelevantné, najmä s poukazom na skutočnosť, že v čase podávania návrhu o nariadenie neodkladného opatrenia o odovzdanie do CDR, nik z príbuzných o dočasné zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti neprejavil záujem, vrátane navrhovateľky.

24. Zároveň neodkladné opatrenie je dočasný inštitút ochrany práv, preto súd uložil navrhovateľke povinnosť podať návrh vo veci samej, a to návrh na zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti, a to v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia.

25. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

26. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť rovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

27. Podľa § 58 ods. 1 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

28. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko si náhradu trov konania v súlade s § 57 CMP účastníci neuplatnili.

29. Zároveň súd uvádza, podľa zákona o rodine má náhradná osobná starostlivosť prednosť pred ústavnou starostlivosťou, pričom pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. Preto poučuje navrhovateľku, aby v prípade, ak má reálny záujem o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, môže podať návrh vo veci samej o zverenie maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti, kde súd vykoná podrobné dokazovanie, najmä či spĺňa všetky podmienky ustanovené zákonom a či je to v záujme maloletých detí.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolať možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolať možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolať dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.